BOB TRO Y MAE PERSON YNG NGHYMRU YN PRYNU CYNNYRCH MASNACH DEG O AFFRICA

Ydy masnach deg yn gweithio? Ydw i wir yn gallu gwneud gwahaniaeth?
A ddylwn i brynu masnach deg? Yr ateb i'r cwestiynau hyn yw ie! Ie! Ac IE!

Gydag arian gan Lywodraeth Cymru, drwy Hub Cymru Affrica, mae Siopa Teg wedi cydweithio'n agos â rhai o gynhyrchwyr y nwyddau rydym yn gwerthu er mwyn deall sut rydym yn cefnogi cymunedau yn Affrica. Drwy gymharu data ar enillion a chostau byw, rydym wedi darganfod bod masnach deg yn cefnogi unigolion, teuluoedd a chymunedau, nid yn unig i ddiwallu eu hanghenion sylfaenol, ond yn trawsnewid bywydau a galluogi pobl i ffynnu ac i gynllunio ar gyfer y dyfodol.

Mae Cardiau o Affrica wedi bod yn cynhyrchu cardiau cyfarch a wnaed â llaw yn Rwanda ers 2003. Mae yna amrywiaeth eang o gynlluniau ar gael ar gyfer pob achlysur, gyda rhai ar gael yn Gymraeg! Mae Cardiau o Affrica yn gweithio gydag oedolion ifanc amddifad i ddarparu cyflogaeth ystyrlon ac urddasol. Mae gwneuthurwyr y cardiau yn ennill mwy nag athrawon, nyrsys a milwyr, a hyd yma, mae 200 o deuluoedd wedi elwa o weithio gyda Cardiau o Affrica.

Er 2009, mae gwerthiant y cardiau yma yn Siopa Teg wedi galluogi gwneuthurwr-cardiau i ennill digon i dalu am:

- 5 mlynedd o addysg ar gyfer un plentyn (gan gynnwys ffioedd, gwisg ysgol, llyfrau a deunydd ysgrifennu)
- 5 rhwyd mosgito
- 15kg o hadau i dyfu bwyd
- 3 offer ffermio
- 241kw o drydan

Gall prynu dim ond un cerdyn wneud gwahaniaeth. Gallai un cerdyn dalu am 1kw o drydan. Gallai dau gerdyn dalu am 1kg o hadau.

"Roedd fy mywyd yn anodd a doeddwn i ddim wedi gallu gorffen ysgol. Ond ni fydd fy mab yn cael bywyd fel hynny. Bydd yn cael addysg dda a bywyd eithriadol." Florence.

Er 1993, mae Crefftau Denur wedi galluogi mamau yn Kenya i ennill digon o arian i sicrhau bod eu plant yn mynychu'r ysgol. Heddiw, mae 38 o fenywod yn ennill, ar gyfartaledd, £350 y mis drwy gynhyrchu gemwaith, cynnyrch carreg sebon a cherfiadau pren addurnol. Cost anfon un plentyn i'r ysgol am flwyddyn yw £350, felly mae'r menywod yn ennill digon o arian drwy gydol y flwyddyn i ddiwallu eu hanghenion sylfaenol a mwy. Er 2009, mae Siopa Teg wedi helpu talu am 12.33 mlynedd o addysg.

“Efallai nad ydych yn ystyried y gwahaniaeth 'rydych chi'n ei wneud. Mae eich siopa wedi gwneud gwahaniaeth mawr i blant yn Kenya a gwerthfawrogir hyn yn fawr.” Leah Mitula, sylfaenydd Crefftau Denur.

GUMUTINDO ORGANIC WASHED ARABICA UGANDA

Mae Coffi Cydweithredol Gumutindo wedi bod yn cynhyrchu coffi organig masnach deg yn Nwyrain Uganda ers 2004. Gyda 12,000 o aelodau, mae llawer o bobl yn elwa o fanteision masnachu teg. Fel y dywedodd Patrick wrthym, **"Oherwydd masnach deg mae'r rhan fwyaf o'm teulu wedi derbyn addysg. Oherwydd masnach deg, mae gennym dai sefydlog, ysgolion cynradd, canolfannau iechyd; mae gennym ffyrdd gwell a mwy o ddŵr glân."** Rhwng 2012 a 2015, talwyd iddynt bron $1 miliwn mewn premiwm masnach deg, a delir yn ogystal i bris isafswm masnach deg, felly mae'n hawdd gweld sut mae masnach deg yn cael y fath effaith.

Gallai 55 o bobl sy'n yfed un cwpanaid o goffi'r dydd gynnal ffermwr coffi masnach deg yn Uganda.

Mae Gumutindo yn cynhyrchu coffi arbennig a dyfir gan fenywod, sy'n helpu mynd i'r afael â materion anghydraddoldeb. “Oherwydd 'Menywod yn Tyfu Coffi', yr wyf yn gallu anfon fy mhlant i'r ysgol a mae fy ngŵr a minnau'n trafod beth yw anghenion y teulu cyn penderfynu sut i wario'n arian gyda'n gilydd.” Justine Watalunga.

Fair Do's/Siopa Teg
10 Heol Llandaf Road, Treganna,
Caerdydd.
CF11 9NF
029 2022 2066

info@fairdos.com

Trydar: @fairdoscardiff
Gweplyfr: Fair Do's/Siopa Teg CIC

Fair Do's Siopa Teg

Ariennir gan Lywodraeth Cymru
Funded by Welsh Government

Hub Cymru Africa